

การเมืองของการให้ความหมาย : นัยของ "ผู้หญิงไม่ดี"

นางสาวลลนา กาศวิบูลย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0770-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE POLITICS OF CONSTRUCTING A MEANING : THE IMPLICATION OF
"BAD GIRLS"

Miss Lalana Kaswiboon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Government

Department of Government

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0770-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเมืองของการให้ความหมาย : นัยของ "ผู้หญิงไม่ดี"

โดย

นางสาว ลลนา กาศวิบูลย์

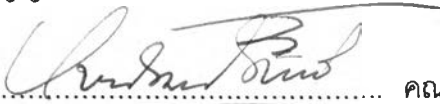
สาขาวิชา

การปกครอง

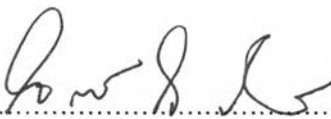
อาจารย์ที่ปรึกษา

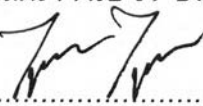
รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ ไชยพร

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ใจ อึ้งภากรณ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยันต์ ไชยพร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. วีระ สมบูรณ์)

ลลนา ภาควิชา : การเมืองของการให้ความหมาย : นัยของ "ผู้หญิงไม่ดี". (THE POLITICS OF CONSTRUCTING A MEANING : THE IMPLICATION OF "BAD GIRLS") อ.ที่ปรึกษา : รศ. ดร. ไชยันต์ ไชยพร, 125 หน้า. ISBN 974-17-0770-3

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศในนัยทางการเมือง และชี้ให้เห็นว่าความหมายเรื่องผู้หญิงไม่ดีเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดของสังคมและความคิดของนักวิชาการในเรื่องผู้หญิงไม่ดี โดยทำการวิจัยเอกสารที่เขียนเกี่ยวกับผู้หญิงในช่วงเวลา พ.ศ. 2523-2543 รวมทั้งได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 19 คน

ผลการศึกษาพบว่า การให้ความหมายเรื่องผู้หญิงไม่ดีเปลี่ยนแปลงไปทั้งจากมุมมองของสังคมและนักวิชาการ ในสังคมไทยผู้หญิงที่ดีต้องรักษาพรหมจรรย์ไว้จนกว่าจะแต่งงาน รักรวดสงวนตัว เป็นแม่ศรีเรือนเป็นภรรยาที่ดีและเป็นแม่ที่ดี แต่ในชนชั้นสูงค่านิยมพรหมจรรย์ การรักรวดสงวนตัวและแม่ศรีเรือนมีความเข้มงวดกว่าชาวบ้านทั่วไป ในช่วงรัชกาลที่ 4-6 พรหมจรรย์ การรักรวดสงวนตัว และความเป็นแม่ศรีเรือนที่ผู้หญิงต้องทำงานเฉพาะงานบ้านถูกเชิดชูขึ้นมาเป็นอุดมการณ์แห่งชาติที่ผู้หญิงต้องปฏิบัติผ่านระบบการศึกษาแบบใหม่ ส่วนในบทบาทความเป็นแม่นั้นถูกให้ความสำคัญมากขึ้นในยุคของจอมพล ป. พิบูลสงคราม และยังได้ให้ความสำคัญกับการเป็นแม่ศรีเรือนที่ต้องทำงานทั้งในบ้านและนอกบ้าน ส่วนความคิดเห็นของนักวิชาการนั้นเปิดกว้างให้ผู้หญิงได้มีทางเลือกมากขึ้นในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ ความเป็นแม่ศรีเรือน ภรรยาที่ดีและบทบาทความเป็นแม่ แต่ในเรื่องการแต่งกายแล้วจะพบว่ามีความแตกต่างระหว่างคนสองกลุ่มอย่างชัดเจน คือ กลุ่มที่เห็นว่าผู้หญิงควรจะมีอิสระในการแต่งตัวถึงแม้ว่าจะเปิดเผยรูปร่างมากเกินไป กับกลุ่มที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม นอกจากนั้นนักวิชาการยังได้รับอิทธิพลจากแนวคิดมาร์กซิสต์และเฟมินิสต์

ภาควิชา _____ การปกครอง _____ ลายมือชื่อนิติ _____ อภมา นดิวิบูลย์ _____
สาขาวิชา _____ การปกครอง _____ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____
ปีการศึกษา _____ 2544 _____

418 11734 24 : MAJOR GOVERNMENT

KEYWORD: FEMINISM / GOOD GIRL / BAD GIRL / THAI SCHOLAR

LALANA KASWIBOON : THE POLITICS OF CONSTRUCTING A MEANING : THE IMPLICATION OF "BAD GIRLS". THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROF.

CHAIYAN CHAIYAPORN, Ph.D, 125 pp. ISBN 974-17-0770-3

This research aims to study the gender relation in order to find out its implied meaning and also aims to indicate that the meaning of the term "bad girls" is constructed in accordance with the economic, social and political circumstances. The objective of this research is to study the social view and the academics' view on the term. Regarding the research methodology, the researcher employs the documentary research and the in-depth interview technique. The documents concerning women during the period from 1980-2000 are collected and analyzed. The sample size of this research is 19 persons.

The research findings are as follows; The meaning of the term considered from the viewpoint of the society and the academics is changed over time. In the first period of the study, a good girls had to retain her chastity before getting married. She had to be neat and was forbidden to have loose morals. She had to be a housewifely girl, involving herself directly in the domestic duties of a good wife and a good mother. Upper-class woman, in particular, had to hold these values strictlier than woman in the lower class society. During the period from the reign of King Rama IV to the reign of King Rama VI, good girls were expected to hold these values but the meaning of a housewifely girl at that time is confined with housechore. These values were honourably established as national ideologies. Woman had to observe theses values by conducting themselves in agreement with the new education system, which illustrated and support that national ideologies. During the period of Field Marshal Por Pibulsongkram, maternity role were a value of greater importance. In that time, the housewifery, of which meaning included domestic affairs and working outside her house was regarded as an important value. Concerning the viewpoint of the academics on the women issues, the academics is open-minded for women to have alternatives about the meaning and the decision taken on their sexual behaviour, housewifery, being a good wife, and maternity role. For women's dressing, there are two groups of different opinions. The first one thinks that woman should have free choices in choosing their styles of dressing. On the contrary, the other group thinks that revealing clothes are not appropriate. Moreover, Marxism and Feminism influence on the views of the academics who are the resource persons in this research.

Department _____ Government _____ Student's ๒๒๖๗ มจร๒๕

Field of study _____ Government _____ Advisor's [Signature]

Academic Year _____ 2001 _____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาของ รศ.ดร.ไชยันต์ ไชยพร ที่กรุณาได้รับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และช่วยเหลือในการวางแผนความคิด ตลอดจนข้อชี้แนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งผู้เขียนขอระลึกถึงพระคุณไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบพระคุณ ผศ.ใจ อึ้งภากรณ์ และดร. วีระ สมบูรณ์ ที่กรุณาสละเวลารับเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณ รศ. สุชาย ตริรัตน์ ในการให้คำแนะนำปรึกษาและถามไถ่ด้วยความเป็นห่วง การได้เป็นผู้ช่วยสอนในวิชาของอาจารย์ทำให้ผู้เขียนนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้

ขอขอบพระคุณบุคคลดังกล่าวต่อไปนี้ ในความเชื่อเพื่อให้ความกรุณาในการให้สัมภาษณ์ และแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก ได้แก่ คุณธัญญา ใจดี คุณกมลวรรณ สุตรสุขคนธ์ คุณพัลลภ ตันจรียามภรณ์ คุณญาณังกูร ธรรมเศรษฐฐิติ คุณเมทินี พงษ์เวช คุณศิริพร สะโครบาเน็ค รศ.ดร.กาญจนา แก้วเทพ รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล รศ.ดร. สุวรรณภา สถาอานันท์ รศ.ดร.นภาพรณ์ หะวานนท์ ผศ.ดร.ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ รศ.วันทนีย์ วาสิกะสิน ดร.วิลาสินี พิพิธกุล อ.วิณา แก้วประดับ อ.วราภรณ์ แซ่มสนิท อ.เนืองน้อย บุญยเนตร อ.เพ็ญศรี กวีวงศ์ประเสริฐ ดร.ฐิติพร ศิริพันธ์ อ.สินทรัพย์ สิทธิรักษ์ และศูนย์สตรีศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่เชื่อเพื่อข้อมูลและให้คำแนะนำในการทำงานมากมาย

สาระประโยชน์ที่จะพึงมีในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนขอมอบคุณความดีให้กับครอบครัว โดยเฉพาะคุณพ่อวิสุทธิ์ และคุณแม่ปานใจ กาศวิบูลย์ ที่ได้ให้ชีวิต ให้กำลังใจ และโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เขียน รวมทั้งการช่วยเหลือและให้กำลังใจจากญาติพี่น้องทุกคน เพื่อนร่วมรุ่นในภาคปกครองทุกคน และสุดท้ายผู้เขียนขอขอบที่พอเนตร พิงหลวง ในการให้ความช่วยเหลือ คุณภควัตต์ อัจฉริยปัญญา ที่ให้กำลังใจและให้ความเชื่อเพื่อในการพิมพ์สารบัญ และรายการอ้างอิง จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จเป็นรูปเล่ม

น.ส.ลลนา กาศวิบูลย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช

บทที่

1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	6
1.3 สมมติฐานในการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตในการวิจัย.....	7
1.5 ประโยชน์จากการวิจัย.....	7
1.6 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	8
1.7 ลำดับในการนำเสนอ.....	12
2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
2.1 ทฤษฎีในแนวมาร์กซิสต์ (Marxism).....	13
2.2 ทฤษฎีในแนวเฟมินิสต์ (Feminism).....	16
2.2.1 เฟมินิสต์แนวเสรีนิยม (Liberal Feminism).....	17
2.2.2 เฟมินิสต์แนวสุดขั้ว (Radical Feminism).....	21
2.2.3 เฟมินิสต์แนวนิยมหญิง (Cultural Feminism)	25
2.2.4 เฟมินิสต์แนวสังคมนิยม (Socialist Feminism).....	27
2.3 เปรียบเทียบทฤษฎีทั้งสองแนว.....	29
2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3 การเปลี่ยนแปลงการให้ความหมายเรื่อง “ผู้หญิงไม่ดี”.....	36
3.1 การเปลี่ยนแปลงการให้ความหมายเรื่อง “ผู้หญิงไม่ดี” ของสังคม.....	57
3.2 การเปลี่ยนแปลงการให้ความหมายเรื่อง “ผู้หญิงไม่ดี” ของนักวิชาการ.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	77
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	112
รายการอ้างอิง.....	120
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	125